

Motion till riksdagen 2026/27:52

av Louise Meijer (M)

Valsedlar får enbart distribueras av Valmyndigheten i vallokalen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att valsedlar enbart får distribueras av valmyndigheten i vallokalen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fria och hemliga val förutsätter att varje väljare själv kan välja parti och kandidat utan kontroll eller påtryckningar från andra. Idag gäller att valsedlarna ska tillhandahållas av den centrala valmyndigheten och väljarna ska kunna ta sina valsedlar utan insyn. Sedan 2022 ansvarar valnämnderna och utlandsmyndigheterna också för att lägga ut samtliga valsedlar på röstmottagningsställena.

Partier och kandidater kan samtidigt distribuera valsedlar direkt till väljare utanför dessa platser, exempelvis genom utdelning eller hushållsutskick. Det innebär att valsedlar som är färdiga att användas i ett val kan överlämnas utan någon erforderlig kontroll. Det skapar utrymme för förkryssade valsedlar, grupptryck och andra former av otillbörlig påverkan.

När en färdig valsedel har överlämnats till en väljare är det dessutom svårt att i efterhand avgöra under vilka förhållanden detta skedde och om ett personkryss

verkligen uttryckte väljarens fria vilja. Förkryssade personröster på valsedeln är dessutom inte olagligt om de gjorts för hand.

I flera val, men särskilt i valet 2026, har det framkommit flera uppgifter om röstning baserat på etnicitet, klan och religion. Den typen av kollektiv röstning, som i första hand inte grundar sig i politiska värderingar som överensstämmer med ett parti, är inte önskvärt i en liberal demokrati.

För att motverka detta bör valsedlar endast tillhandahållas av valmyndigheten på plats i vallokalen.

Louise Meijer (M)